

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо розширення пільг на ввезення товарів оборонного призначення»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

В умовах триваючої збройної агресії російської федерації проти України одним із ключових напрямів державної політики є забезпечення безперебійного функціонування оборонно-промислового комплексу та своєчасне забезпечення сил оборони сучасним озброєнням, військовою технікою, боєприпасами й іншими товарами оборонного призначення.

Поряд із державним фінансуванням, суттєву роль у забезпеченні потреб сектору безпеки і оборони відіграє міжнародна військова допомога, міжнародна технічна допомога, фінансування іноземними державами-партнерами, міжнародними організаціями та іншими суб'єктами, які здійснюють закупівлю або фінансування продукції оборонного призначення для України.

Чинні положення Митного кодексу України передбачають низку пільг щодо звільнення від сплати ввізного мита товарів оборонного призначення та комплектуючих для їх виробництва. Разом із тим окремі норми Кодексу сформульовані таким чином, що їх практичне застосування не охоплює всіх сучасних механізмів міжнародного фінансування оборонних закупівель.

На практиці це призводить до виникнення неоднозначного тлумачення митними органами права на застосування податкових пільг у випадках, коли закупівля продукції здійснюється не безпосередньо за рахунок коштів державного бюджету України, а фінансується іноземними державами, міжнародними організаціями, міжнародними програмами військової чи технічної допомоги або іншими законними джерелами.

Крім того, чинне законодавство недостатньо чітко врегульовує питання застосування митних пільг щодо підприємств, які є виконавцями або співвиконавцями державних контрактів з оборонних закупівель, а також підприємств, що здійснюють постачання товарів оборонного призначення за договорами з іноземними державами, міжнародними організаціями чи іншими суб'єктами, які фінансують забезпечення державних замовників у сфері оборони.

Такі правові прогалини створюють додаткові адміністративні бар'єри, збільшують строки митного оформлення товарів, підвищують ризики неоднакового застосування законодавства та можуть негативно впливати на своєчасність виконання забезпечення сил оборони.

Проект Закону спрямований на усунення зазначених прогалин шляхом удосконалення положень Митного кодексу України, забезпечення однакового застосування митних пільг незалежно від джерела фінансування оборонних закупівель та створення належних умов для своєчасного ввезення товарів оборонного призначення і комплектуючих, необхідних для виробництва озброєння та військової техніки

2. Мета

Метою проекту Закону є удосконалення правового регулювання застосування пільг зі сплати ввізного мита щодо товарів оборонного призначення та їх складових, забезпечення однакового підходу до митного оформлення незалежно від джерела фінансування закупівель, а також усунення правових перешкод для виконання державних контрактів, міжнародних договорів, міжурядових угод, міжнародних програм військової, безпекової та технічної допомоги.

Прийняття акта сприятиме забезпеченню безперервного функціонування оборонно-промислового комплексу України, скороченню строків постачання продукції оборонного призначення та підвищенню ефективності міжнародного військово-технічного співробітництва.

3. Основні положення проекту акта

Проектом Закону пропонується внести зміни до статей 282, 287 та пункту 4-1 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України.

Зокрема, проектом акта пропонується уточнити положення пункту 20 частини першої статті 282 Митного кодексу України, передбачивши, що товари оборонного призначення, визначені відповідно до Закону України «Про оборонні закупівлі», звільняються від оподаткування ввізним митом у разі їх постачання державним замовникам у сфері оборони незалежно від способу фінансування закупівлі.

Передбачається прямо встановити, що така пільга застосовується також у випадках, коли закупівля здійснюється за рахунок коштів іноземних держав, міжнародних організацій, міжнародної технічної допомоги, міжнародної військової допомоги або інших джерел фінансування, не заборонених законодавством України.

Також проектом Закону пропонується викласти у новій редакції положення частини восьмої статті 287 Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом складових (матеріалів, вузлів, агрегатів, устаткування та комплектувальних виробів), що використовуються у виробництві товарів оборонного призначення.

Передбачається, що така пільга застосовується у разі ввезення товарів для виконання державних контрактів (договорів), міжнародних договорів України, міжурядових угод, рамкових угод, міжнародних програм військової, безпекової чи технічної допомоги, якщо фінансування відповідних поставок повністю або частково здійснюється державою-партнером, міжнародною організацією, уповноваженим органом іноземної держави або іншою особою, визначеною відповідним договором (контрактом, угодою).

Крім того, пропонується внести зміни до пункту 4-1 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України, розширивши перелік суб'єктів, на яких поширюється дія митної пільги.

Зокрема, пропонується поширити звільнення від сплати ввізного мита на підприємства, які здійснюють постачання товарів оборонного призначення за договорами (контрактами, угодами), укладеними відповідно до законодавства України з іноземними державами, їх уповноваженими органами, міжнародними організаціями або іншими особами, які здійснюють фінансування чи закупівлю товарів оборонного призначення для забезпечення потреб державних замовників у сфері оборони, за умови, що кінцевим отримувачем таких товарів є суб'єкти, визначені зазначеним пунктом.

Запропоновані зміни забезпечать однакове застосування митних пільг незалежно від механізму фінансування оборонних закупівель, сприятимуть прискоренню митного оформлення товарів оборонного призначення, усунуть існуючі правові колізії та створять додаткові умови для ефективного виконання державних контрактів і міжнародних програм підтримки України у сфері оборони.

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Митний кодекс України;

Закон України «Про оборонні закупівлі».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує фінансових витрат з державного та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта:

не потребує проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»;

не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної;

не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; стосуються прав і свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини й основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних із корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту Закону забезпечить удосконалення механізму застосування пільг зі сплати ввізного мита щодо товарів оборонного призначення та їх складових, що постачаються для забезпечення потреб державних замовників у сфері оборони.

Реалізація положень проекту акта сприятиме однаковому застосуванню митного законодавства незалежно від джерела фінансування оборонних закупівель, у тому числі у випадках, коли фінансування здійснюється за рахунок коштів іноземних держав, міжнародних організацій, міжнародної військової, безпекової чи технічної допомоги, а також інших джерел, не заборонених законодавством України.

У результаті прийняття Закону очікується скорочення строків митного оформлення товарів оборонного призначення, усунення неоднозначного застосування норм митного законодавства, підвищення ефективності

реалізації міжнародних програм військової допомоги та створення сприятливих правових умов для своєчасного забезпечення сил оборони України озброєнням, військовою технікою, комплектуючими та іншими товарами оборонного призначення. Це, у свою чергу, сприятиме підвищенню обороноздатності держави, зміцненню оборонно-промислового комплексу України та ефективному виконанню міжнародних зобов'язань України у сфері безпеки й оборони.

Народний депутат України

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Янченко Галина Ігорівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC0030400000049DB2E00D92EE100
Дійсний до: 26.02.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
5д9/1-2026/180875 від 30.07.2026

2303080